

Yrkande i Regionstyrelsen
Sammanträdesdatum: 2017-11-07
Diarienummer:
Ärende nr:

Komplettering av budget 2018 samt flerårsplan 2019 och 2020

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta följande:

1. Regionfullmäktiges budgetbeslut från juni 2017 kompletteras med framlagda justeringar i budget för 2018 samt flerårsplanen för 2019 och 2020.
2. Regionbidrag till styrelser och nämnder för 2018 fastställs i enlighet med framlagt förslag till kompletterad budget.
3. Inriktningen för år 2019 och 2020 fastställs i enlighet med framlagt förslag som underlag för fortsatt planering.
4. Resultat- och balansräkning fastställs i enlighet med framlagt förslag till kompletterad budget.
5. Fastställda strategiska mål, prioriterade mål, finansiella mål samt fokusområden i budget för 2018 och planperioden ligger fast.

Regionstyrelsen beslutar för egen del

1. Regiondirektören får i uppdrag att analysera de faktorer, kostnader mm som ligger bakom Västra Hälso- och sjukvårdsnämndens ekonomiska obalanser och återkomma med förslag till åtgärder.

Bakgrund till kompletteringsbudgeten

Regionfullmäktige beslutade i juni 2017 att fastställa budget för 2018 samt plan för 2019 och 2020. I budgetanvisningarna framgår att det råder stor osäkerhet om statsbidrag och skatteprognoser. Det noteras därför i beslutet om budget att regionfullmäktige behöver ta ställning till en kompletteringsbudget under hösten 2017.

Ökade ramar

I den av regionfullmäktige fastställda budgeten för 2018 låg ett antal nya ramökningar utöver den generella uppräkningsfaktorn.

Bland de riktade satsningarna kan noteras följande:

- Ersättningen till personal som arbetar obekväma tider ökas med 262 mnkr. Redan från 1 september 2017 genomförs en fördubblad ersättning för OB vid nattarbete.
- Ytterligare ramökningar ligger med 20 mnkr till friskvårdssatsningar och introduktionsutbildningar. Ett tillfälligt projekt för bland annat arbetsmiljö tillförs 15 mnkr.
- Servicenämnden tillförs 10 mnkr. för strategiska utvecklingsprojekt.
- Regionutvecklingsnämnden tillförs extra ramar till kompletterande åtgärden inom infrastrukturuområdet, totalt en ökad ram 70 mnkr. för 2018.
- För satsning på biogas i tunga fordon samt för fler stationsområden baserat på Västtågsutredningen tillförs regionutvecklingsnämnden 10 mnkr.
- Kulturnämnden tillförs 8 mnkr. för bland annat ökade ramar till folkhögskolorna.
- Ramen till miljönämnden ökas med 10 mnkr till miljöplanen, skärgårdsrenhållning, satsningar på friluftslivet och för fossiloberoende region.
- Kollektivtrafikens ram ökas till totalt 4600 mnkr för att nå fastställda mål.
- Hälso- och sjukvårdsstyrelsens ram ökar med 250 mnkr. till sjukvårdens omställningsarbete. Primärvården tillförs 77 mnkr. för befolkningsökningen. Projektet BoIC vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset tillförs 30 mnkr.
- Hälso- och sjukvårdsnämnderna tillförs 170 mnkr som fördelas enligt resursfördelningsmodellen.

Förtydligande och fördelningar i budget 2018

I den fastlagda budgeten låg inom regionstyrelsens ram 226 mnkr av statsbidrag / välfärdsbidraget (tidigare statsbidrag för hantering av flyktingsituationen).

Motsvarande bidrag fördelades för 2016 och 2017 till regionens verksamheter.

För 2018 har regionstyrelsen tagit ett inriktningsbeslut om dessa statsbidrag enligt följande:

Hälso- och Sjukvårdsstyrelsen	205
Regionutvecklingsnämnden	5
Kulturnämnden	4
Kvarstående på RS varav	12
Personalutskottet	6
Kommunikationsinsatser	2,5
Ej fördelat / reserv	3,5
Totalt	226

Kompletteringsbudget 2018

Nya förutsättningar

Från SKL har nya beräkningar av skatteintäkter och statsbidrag tillkommit. Regeringen har presenterat sin höstbudget för 2018 med förslag som påverkar regionens ekonomi.

Nya beräkningar har tillkommit för regionens pensionsutbetalningar under 2018.

SKL har lagt nya rekommendationer för uttag av arbetsgivaravgifter och personalomkostnader.

Landstingen får en betydande kostnad på grund av att pensionskostnaderna ökar kraftigt. I prognosen från september anger SKL att de sociala avgifterna kommer att öka påtagligt. Verksamheterna har fått besked om ett högre PO-tillägg vilket innebär ökade kostnader för verksamheterna. De satsningar som tidigare är redovisade riskerar därför att delvis ätas upp av ökade kostnader för PO-tillägget.

Förändrade intäkter

Kompletteringsbudgeten bygger på SKL:s skatteprognos från september 2017. I förhållande till fastställd budget från juni bedöms skatteutvecklingen bli sämre för 2018, samma prognos för 2019 och något bättre för 2020. Främst beror den lägre skatteutvecklingen 2018 på regeringens beslut om höjt grundavdrag för personer över 65 år.

För 2018 innebär det att skatteintäkterna beräknas till 42856 mnkr vilket är 50 mnkr lägre än i junibudgeten.

Förändringar i kostnadsutjämning och regleringsavgift innebär dock att intäkterna totalt ökar med 77 mnkr, i förhållande till den fastställda budgeten.

Skatteunderlagsprognoser

	2017	2018	2019	2020
SKL september 2017	4,4	3,4	3,5	3,8
Regeringen september 2017	4,8	3,4	3,9	3,8
ESV september 2017	4,5	3,5	3,4	3,4
SKL april 2017 (underlag för budgetbeslutet i juni)	4,4	4,0	3,5	3,6

Pensionskostnader

För 2018 beräknas nu att regionens pensionskostnader ökar med 248,2 mnkr, jämfört med beräkningen i den fastställda budgeten.

Nya riktade statsbidrag

Ett antal nya statsbidrag har blivit kända under hösten 2017. Flertalet av dessa är riktade till olika verksamheter och är tidsbegränsade. De riktade statsbidragen redovisas i särskild tabell för regionbidragen.

I förhållande till beslutad budget för 2018 tillförs hälso- och sjukvårdsstyrelsen ytterligare 150,5 mnkr till kvinnors hälsa och förlossningssjukvård. För psykisk hälsa tillförs 75 mnkr samt 7,5 mnkr för riktade insatser inom psykisk hälsa, ungdomsmottagningar m.m.

Tillgänglighet inom barnhälsa är ett nytt riktat statsbidrag som tillförs Hälso- och sjukvårdsnämnderna med 20,6 mnkr. Även gynekologisk cellprovstagnation är ett nytt riktat bidrag till HSN med 23,5 mnkr som för 2019 övergår till ett generellt statsbidrag.

Statsbidrag för ”Goda arbetsvillkor och arbetssätt” tillkommer med 326 mnkr för Västra Götalandsregionen.

Enligt regeringen ska bidraget användas till att stödja goda förutsättningar för sjukvårdens medarbetare, förbättra personalsituationen och utveckla vårdens verksamhet.

Detta statsbidrag förs till hälso- och sjukvårdsnämnderna för att användas till sjukhusens ökade personalkostnader och för att stärka utvecklingsarbetet inom hälso- och sjukvården.

Statsbidraget ”Patientmiljarden” tillkommer med 163 mnkr och ska enligt regeringen användas till att stärka primärvården och samordningen mellan olika delar av vården. Bidraget ska underlätta rekrytering av personal till vårdcentraler och skapa en fast vårdkontakt. Det ska även medverka till nya arbetssätt och digitala kontaktvägar för patienterna.

Av statsbidraget från ”Patientmiljarden” tillförs primärvården 30 mnkr att användas för att stärka primärvården genom en ökad ram till VGPV.

För att skapa en ökad digitalisering behöver projektet ”Framtidens vårdinformationsmiljö” stärkas med ytterligare 90 mnkr och insatserna för IT-säkerhet öka med 43 mnkr. Detta kan föras från statsbidraget ”Patientmiljarden”.

För att stärka hälso- och sjukvårdens arbete med civilt försvar utgår ett nytt riktat statsbidrag på 4,5 mnkr till VGR. Detta förs till regionstyrelsen och krisledningsverksamheten.

Statsbidrag patientnämnderna

En ny lagstiftning från 2018 innebär att patientnämnderna ska ansvara för viss verksamhet som tidigare hanterats av Inspektionen för vård och omsorg. I det generella statsbidraget till Västra Götalandsregionen ingår en summa av 3,3 mnkr. till detta ändamål. Summan förs vidare till regionens patientnämnder.

Statsbidrag läkemedel

För läkemedel tillkommer ett statsbidrag som för 2018 beräknas öka från 4100 mnkr till 4265 mnkr.

Riktade statsbidrag till hälso- och sjukvård

I budgetbeslutet i juni om regionbidrag för 2018 ingick generella statsbidrag och vissa riktade statsbidrag. Utöver dessa får regionen flera statsbidrag som riktas till särskilda ändamål inom hälso- och sjukvården. Hälso- och sjukvårdsstyrelsen har beslutat om fördelning av ett antal riktade statsbidrag avseende 2018.

Statsbidragen har via hälso- och sjukvårdsstyrelsens beslut fördelats till utförarstyrelser och i vissa fall till regionövergripande insatser. Det är av vikt att beslut om fördelning av statsbidrag tas tidig så att förutsättningarna för planeringen/budgetering av 2018 blir så tydliga som möjligt.

HSS beslut i augusti och september 2017 omfattade statsbidrag för förlossningsvård, standardiserade vårdförlopp, försäkringsmedicinska utredningar, psykiatri samt förbättrad sjukskrivnings- och rehab. process.

Fördelningen följer instruktioner som preciseras i överenskommelserna mellan SKL och staten. Statsbidragen har fördelats enligt anvisningarna i *Regiongemensamma riktlinjer för detaljbudgetarbetet 2018* och den praxis som har utvecklats när det gäller hantering av riktade statsbidrag.

En samlad översyn av hanteringar av statsbidrag till hälso- och sjukvården bör göras i syfte att få ut så mycket verksamhet som möjligt av statsbidragen. Översynen ska också syfta till ökad långsiktighet hur medlen används. I avvaktan på en sådan översyn ska den hantering och praxis för fördelning av riktade statsbidrag, som inte hanteras i RF beslut om budget, gälla som inriktning för kommande beslut av HSS om statsbidrag.

Regionbidrag

Nedan anges i korthet de justeringar som görs i förhållande till fastställd budget för 2018.

För de nämnder som inte omnämns gäller regionbidraget från regionfullmäktiges beslut i juni 2017 med eventuella tekniska justeringar.

Jämfört med fastställd budget genomförs några mindre tekniska justeringar mellan nämnderna.

Regionstyrelsen

Fördelningen av statsbidraget för flyktingmottagning /välfärdsbidraget från regionstyrelsen enligt ovan innebär att ramen för regionstyrelsen minskar med 214 mnkr.

Från de redovisade riktade statsbidragen tillförs regionstyrelsen 90 mnkr för utökning av medel till Framtidens vårdinformationsmiljö och 43 mnkr för IT-säkerhet.

Regionstyrelsen tillförs ett riktat statsbidrag för krisberedskap med 4,5 mnkr.

Hälso- och sjukvårdsstyrelsen

HSS tillförs 205 mnkr. för vidare fördelning av statsbidraget för hantering av flyktingsituationen.

För att täcka forskning och utveckling inom tandvården tillförs HSS 15 mnkr.

En modell som stimulerar ökad produktivitet genom så kallade brutna tak i ersättningen till sjukhusen har prövats under 2017.

Detta fortsätter under 2018 och ersättningsmodellen och vårdvolymerna ska löpande följas upp. Hälso- och sjukvårdsstyrelsen ska vid dessa kontrollstationer värdera om tillgängliga medel inom HSS kommer att motsvara det bedömda utfallet eller om styrelsen ska väcka frågan hos regionfullmäktige om att bemyndiga regionstyrelsen att ianspråkta medel ur moderförvaltningen för att bidra till finansieringen.

Från de riktade statsbidragen tillförs HSS sammanlagt 263 mnkr. ytterligare enligt särskild redovisning.

Hälso- och sjukvårdsnämnderna

Från de redovisade riktade statsbidragen tillförs hälso- och sjukvårdsnämnderna 370,1 mnkr. Summan fördelas till hälso- och sjukvårdsnämnderna enligt resursfördelningsmodellen.

Det ökade ramarna som tillförs hälso- och sjukvårdsnämnderna ska täcka ökade kostnader som uppkommer genom att riktade statsbidrag har dragits in från nämnderna, exempelvis glasögonbidrag. Även andra kostnader, såsom ersättning för SOS Alarm och ordnat införande år tre, ingår i ramarna.

Kulturnämnden

Från fördelningen av statsbidrag /välfärdsbidrag tillförs kulturnämnden 4 mnkr.

Regionutvecklingsnämnden

Från fördelningen av statsbidrag /välfärdsbidrag tillförs regionutvecklingsnämnden 5 mnkr.

Patientnämnderna

Enligt ny lagstiftning utökas patientnämndernas verksamhet. Nämnderna tillförs 3,3 mnkr.

Moderförvaltningen

Staten har ställt krav på att få del av den återbäring som regionen får på läkemedelskostnaderna.

För att inte utförarna ska drabbas av kostnaden finansieras detta med 60 mnkr via moderförvaltningen.

Underbalanserad budget

Budgeten för 2018 är underbalanserad med 175,3 mnkr. För planperioden är däremot budgeten i balans.

I normalfallet ska intäkterna överstiga kostnaderna. Enligt kommunallagen kan dock undantag från detta göras om det finns synnerliga skäl. Att budgeten inte är i balans har flera orsaker. Västra

Götalandsregionens pensionskostnader ökar och ett omställningsarbete inom sjukvården har påbörjats. Dessutom sker ett omställningsarbete inom "Framtidens vårdinformationsmiljö". Sammantaget ger detta kostnader som utgör synnerliga skäl.

Avsättning till FVM

Regionfullmäktige har reserverat 1 400 mnkr i det egna kapitalet för de särskilda kostnader som uppstår i samband med genomförandet av Framtidens vårdinformationsmiljö.

Pensionsavsättning

Regionfullmäktige gjorde år 2005 en avsättning för kommande pensionsåtagande med 480 mnkr. För 2018 och planperioden ökar kostnaderna för pensioner och de öronmärkta avsättningarna bör därför kunna ianspråkta.

Resultatutjämningsreserven

Enligt kommunallagen får medel från resultatutjämningsreserven (RUR) användas för att jämna ut intäkter över en konjunkturcykel. SKL:s prognoser visar att skatteunderlaget för 2019 och 2020 medför att det då är möjligt att använda reserven (RUR).

Västra Götalandsregionen har enligt bokslut 2016 en resultatutjämningsreserv på 165 mnkr.

Kostnadskontroll

Enligt delårsrapport per augusti 2017 prognostiserar flera av sjukhusgrupperna underskott för budgetåret 2017. Totalt sett visar däremot prognosen ett positivt resultat med 900 mnkr. Detta är 764 mnkr. bättre än budget för 2017.

Ett positivt resultat ger en stabil grund för framtida utmaningar. Ordning i ekonomin och ett eget kapital som en trygg reserv ger goda förutsättningar att trygga en god hälso- och sjukvård samt en framgångsrik regional utveckling i Västra Götalandsregionen.

Prognoser om sämre ekonomisk utveckling kommande år ger dock att kostnadskontroll och följsamhet mot budget är viktig.

Hälso- och sjukvårdsnämnd Väster har ett strukturellt underskott i sin budget. Nämnden har ett behov om cirka 65 mnkr för att nå balans 2018.

Regionstyrelsen ska ge ett uppdrag att analysera de kostnader som ligger inom nämndens verksamhet och återkomma med förslag till åtgärder. Åtgärder som kräver regionfullmäktiges beslut ska föreläggas regionfullmäktiges senast i samband med delårsrapporten per mars 2018.

Vänersborg den 7 november 2017

Johnny Magnusson (M)

Birgitta Losman (MP)

Jonas Andersson (L)

Kristina Jonäng (C)

Monica Selin (KD)

Bilaga 1

Sammanställning av regionbidrag

	Budget 2018		Plan 2019		Plan 2020	
	Region-	Riktat	Region-	Riktat	Region-	Riktat
	bidrag	statsbidrag	bidrag	statsbidrag	bidrag	statsbidrag
Hälso- och sjukvård	41 034,8	1 973,1	42 078,9	1 643,9	42 920,5	1 528,4
Hälso- och sjukvårdsstyrelsen	10 363,5	1 572,5	10 770,8	1 266,8	10 986,2	1 181,8
Hälso- och sjukvårdsnämnderna	30 671,2	400,6	31 308,1	377,1	31 934,3	346,6
Norra hälso- och sjukvårdsnämnden	5 247,2	68,5	5 356,2	64,5	5 463,3	59,3
Södra hälso- och sjukvårdsnämnden	4 125,6	53,9	4 211,3	50,7	4 295,5	46,6
Östra hälso- och sjukvårdsnämnden	5 096,6	66,6	5 202,5	62,7	5 306,5	57,6
Västra hälso- och sjukvårdsnämnden	6 262,1	81,8	6 392,2	77,0	6 520,0	70,8
Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd	9 939,6	129,8	10 146,0	122,2	10 349,0	112,3
Regionutveckling	6 739,2	423,2	7 007,0	423,2	7 320,1	423,2
Regionutvecklingsnämnden	796,2		812,1		828,4	
Miljönämnden	99,7		101,7		103,8	
Kulturnämnden	1 154,2	423,2	1 177,3	423,2	1 200,8	423,2
Kollektivtrafiknämnden	4 600,4		4 825,4		5 094,9	
Folkhälsokommittén	45,9		46,8		47,7	
Kommittén för mänskliga rättigheter	42,8		43,7		44,5	
Serviceverksamheter	210,7		212,1		216,3	
Fastighetsnämnden	167,0		167,5		170,8	
Servicenämnden	24,5		25,0		25,5	
Nämnd Hälsan & stressmedicin	19,3		19,6		20,0	
Regiongemensamt	4 393,0	138,2	4 325,0	138,2	4 719,8	138,2
Regionfullmäktige	82,9		84,6		86,3	
Regionstyrelsen	2 291,3	138,2	2 322,1	138,2	2 368,5	138,2
Regionstyrelsen	1 644,1	138,2	1 677,0	138,2	1 710,6	138,2
Personalutskottet	647,1		645,1		658,0	
Revisorskollegiet	24,3		24,8		25,3	
Patientnämnderna	24,7		25,2		25,7	
Arkivnämnden	34,0		33,5		34,2	
Koncernbanken	-397,6		-397,6		-397,6	
Moderförvaltningen	2 333,3		2 232,4		2 577,4	
Summa	52 377,6	2 534,5	53 623,0	2 205,3	55 176,8	2 089,8

Bilaga 2

Resultat- och balansräkning

Resultaträkning (mnkr)	2018	2019	2020
Verksamhetens intäkter, exkl riktade statsbidrag	12 908	12 787	12 885
Riktade statsbidrag	2 535	2 205	2 090
Verksamhetens kostnader, exkl av- och nedskrivningar	-62 478	-63 589	-65 044
Avskrivningar och nedskrivningar	-2 195	-2 239	-2 285
Verksamhetens nettokostnad	-51 766	-53 042	-54 444
Skatteintäkter	42 856	44 359	46 026
Kommunalekonomisk utjämning inkl generella statsbidrag	9 188	9 547	9 832
varav generella statsbidrag	4 493	4 428	4 363
Finansiella intäkter	53	54	55
Finansiella kostnader	-506	-635	-788
ÅRETS RESULTAT	-175	283	681
Balansräkning (mnkr)	2018	2019	2020
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	37	36	35
Byggnader och Mark	16 899	19 167	21 435
Maskiner och inventarier	8 397	8 777	9 157
Finansiella anläggningstillgångar	258	258	258
Summa anläggningstillgångar	25 591	28 238	30 885
Bidrag till infrastruktur	492	449	406
Omsättningstillgångar			
Förråd	260	260	260
Kortfristiga fordringar	2 464	2 022	2 469
Kortfristiga placeringar	10 570	9 275	9 084
Kassa och bank	500	500	500
Summa omsättningstillgångar	13 794	12 057	12 313
SUMMA TILLGÅNGAR	39 877	40 744	43 604
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Årets resultat	-175	283	681
Övrigt eget kapital	8 067	7 892	8 174
varav resultatutjämningsreserv	165	165	165
Summa eget kapital	7 892	8 174	8 855
Avsättningar			
Avsättning pensioner	18 053	19 509	21 580
Övriga avsättningar	1 349	1 349	1 349
Summa avsättningar	19 402	20 858	22 929
Skulder			
Långfristiga skulder	1 437	1 437	1 437
Kortfristiga skulder	11 146	10 275	10 383
Summa skulder	12 583	11 712	11 820
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	39 877	40 744	43 604

Bilaga 3

Jämförelse regionbidrag 2017 och 2018

			Komplettering		Ramökning
	Budget 2017	Riktat	Budget 2018	Riktat	totalt
	Regionbidrag	Statsbidrag	Regionbidrag	statsbidrag	2017-2018
Hälso- och sjukvård	39321,5	1181,8	41 034,8	1 973,1	2504,6
Hälso- och sjukvårdsstyrelsen	9646,2	1140,3	10 363,5	1 572,5	1149,5
Hälso- och sjukvårdsnämnderna	29675,3	41,5	30 671,2	400,6	1355,0
Norra HSN	5081,9		5 247,2	68,5	233,9
Södra HSN	3992,8		4 125,6	53,9	186,7
Östra HSN	4952,1		5 096,6	66,6	211,1
Västra HSN	6088,9		6 262,1	81,8	255,0
GöteborgsHSN	9559,6		9 939,6	129,8	509,8
Regionutveckling					
Regionutvecklingsnämnden	731,5		796,2		64,7
Miljönämnden	91,1		99,7		8,6
Kulturnämnden	1112,5	396,1	1 154,2	423,2	68,8
Kollektivtrafiknämnden	4415		4 600,4		185,4
Folkhälsokommittén	45		45,9		0,9
Kommittén för mänskliga rättighe	42		42,8		0,8
Fastighetsnämnden	257,1		167,0		-90,1
Servicenämnden	23,1		24,5		1,4
Nämnd Hälsan & stressmedicin	18,9		19,3		0,4
Regionfullmäktige	81,3		82,9		1,6
Regionstyrelsen	2290,8	0,7	2 291,3	138,2	138,0
Regionstyrelsen	1920,5		1 644,1		-276,4
Personalutskottet	370,3		647,1		276,8
Revisorskollegiet	24,3		24,3		0,0
Patientnämnderna	21		24,7		3,7
Arkivnämnden	35,4		34,0		-1,4
Koncernbanken	-477,6		-397,6		80,0
Moderförvaltningen	2201,4		2 333,3		131,9
Summa	50234,3	1578,6	52 377,6	2 534,5	3099,2